

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

99-00-101

04-00-1311

24 Ноември 2023, София

Относно: актуализиран ДОВОС за проект „Изграждане на сграда хале, отточен бетонен басейн, бетонни платформи, ограждения, осветителна система, изпълнение на сондажи и вътрешна водоснабдителна и канализационна, разполагане на станция за предварително пречистване на отпадъчни води, разполагане на инсинератор за болнични отпадъци с прилежащите инсталации“ с възложител SC FRIENDLY WASTE ROMANIA SRL

Уважаеми министър Фичет,

С настоящото писмо потвърждавам получаването на писмо с Reg. № DGEICPSC/108306/16.10.2023, с което ни представяте актуализиран ДОВОС, ведно с отговор по отправените забележки в писмо с изх. № 99-00-101, 04-00-1311/05.09.2023 г. на Министерството на околната среда и водите на Република България за проект „Изграждане на сграда хале, отточен бетонен басейн, бетонни платформи, ограждения, осветителна система, изпълнение на сондажи и вътрешна водоснабдителна и канализационна, разполагане на станция за предварително пречистване на отпадъчни води, разполагане на инсинератор за болнични отпадъци с прилежащите инсталации“ на територията на Румъния.

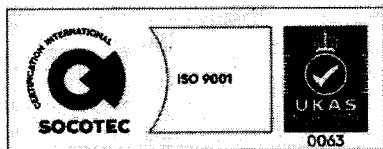
След подробно разглеждане на преработения вариант на доклад, както и въз основа на депозираните становища от заинтересованите ведомства и осигурения обществен достъп до документацията с настоящото писмо изразявам следното становище:

Мирча Фичет

Министър на околната среда, водите и горите на Румъния

бул. Свобода 12,

Сектор 5, Букурещ, Румъния

София, 1000, бул. „Кн. Мария Луиза“ 22

Тел: +359(2) 940 6194, Факс: +359(2) 986 2533

Целта на документацията в ДОВОС в общоприетата практика по ОВОС е да даде достатъчно информация, която да се използва при вземането на решение от страна на компетентния орган. Важен момент от разработването на оценката е равностойното описание, анализ и съпоставка на проучените от възложителя алтернативи, които да сведат до минимум въздействието на проектното предложение, което ще окаже върху околната среда.

След предоставяне на актуализирания Доклад на обществен достъп, от страна на българската общественост отново са изразени множество становища, които прилагаме към настоящото писмо.

Становищата са придружени с подписка от 8000 граждани и живущи в град Русе, с ясно и категорично изразена позиция против изграждането на инвестиционното предложение.

Видно от поставените въпроси и коментари, основното притеснение сред населението на гр. Русе и компетентните органи в областта на опазване на околната среда е потенциалното замърсяване на атмосферния въздух.

Тъй като в приложените становища и подписка от граждани се съдържат лични данни, като единни граждански номера, подписи и телефонни номера, обръщаме внимание, че следва да се спазват разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО и при представяне на трети страни или на обществен достъп същите следва да бъдат заличени.

I. Общи забележки по отношение на преработения Доклад за оценка на въздействието върху околната среда:

1. В ДОВОС липсва съпоставка и оценка на предложени алтернативни решения по отношение на избраната технология, местоположението/локацията, размера/мащаб на инвестицията, които въз основа на сравнението им, да потвърдят и установят най-устойчивата от тях, с най-малко въздействие върху околната среда. Твърденията за използване на съоръжението с най-новите световни технологии не доказва целесъобразност, ефективност и екологосъобразност на процеса изгаряне, както и ниското ниво на вредни емисии в атмосферата в необходимата степен. Посочените алтернативи за осъществяване на инвестиционното предложение, основаващи се единствено и само на базата на икономически съображения, лишават компетентния орган и обществеността от правото на достъп до необходимата специфична информация, което от друга страна е и в нарушение принципите на Орхуската конвенция.
2. Не са засегнати в достатъчна дълбочина въпросите, свързани с отделянето на миризми, вследствие реализиране на намерението, вероятните източници за разпространение на миризми, както на територията на площадката, така и извън нея с потенциал за провокиране на обонятелен дискомфорт и нарушаване качеството на живот на населението, кои са евентуално миришещите вещества, кои са условията, благоприятстващи тяхното разпространение/неразпространение, вкл. и в условията на аварийни ситуации, свързани както с работата на инсталацията, временното съхранение на отпадъците, така и като цяло в границите на площадката. С оглед вероятността от наличие на потенциални източници на емисии с характерен неприятен мирис, е необходимо да бъдат разгледани и анализирани възможните

направления и пътища на разпространението им, като на този етап се разработи и предложи план от допълнителни мерки, гарантиращи в най-кратки срокове разрешаването на възникналите ситуации, които следва да предотвратят създадения се дискомфорт. Направените пояснения в ДОВОС по отношение на възможното наличие на миризми и необходимост от спазване на определени процедури от страна на възложителя, имат по-скоро пожелателен, а не задължителен характер.

3. По отношение на Плана за управление на миризмите, не може да се приеме получения отговор, че въпросите за евентуално разпространение на неприятни миризми, здравния ефект и мерките по ограничаването им не следва да се разглеждат подробно в ОВОС, а на следващ етап, нито изтъкнатия мотив, че „...в съответствие със законовите разпоредби, Планът за управление на миризмите се изготвя в началото на дейността, в процедурата по издаване на екологично разрешително...“
4. Описани са действията, които ще бъдат предприети при евентуални аварийни ситуации, които могат да възникнат в случай на повреда на инсталацията, но същите не разглеждат необходимия комплекс от превантивни мерки, гарантиращи спазването на изискванията за безопасност и намаляване на риска от възникване на аварии. Следва да се отчете и факта, че на площадката ще се съхраняват постоянно и в значителни количества опасни химични вещества, необходими за работата на инсталацията.
5. ДОВОС не анализира потенциалните аварийни ситуации, които могат да настъпят, включително потенциалните екологични последици. Не са предложени мерки, които биха предотвратили тежки екологични замърсявания както и план за изпълнението им (във фазите на проектиране/изграждане/експлоатация).
6. Относно съхранението на опасни химични вещества и смеси, в ДОВОС е посочено, че за да се осигури гориво, необходимо за функционирането на инсинератора, ще бъдат изградени резервоари за съхранение на пропан бутан - 4 бр. резервоара с обем от 5000 л. всеки. На площадката ще се използва и дизелово гориво за зареждане на мотокарите без да са посочени условията за съхранението му и начинът на зареждането на мотокарите. Пропан-бутанът, посочените опасни отпадъци и дизелът попадат в Част 1 и Част 2 от Директива 2012/18/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 година относно контрола на опасностите от големи аварии, които включват опасни вещества, за изменение и последваща отмяна на Директива 96/82/ЕО на Съвета. Възложителят не е предоставил документи, които да доказват спазването на изискванията в посочения законодателен акт, предвид което предполагаемото им изпълнение остава под въпрос.

II. Забележки по компоненти и фактори на околната среда

Забележки по фактор „отпадъци“:

1. В ДОВОС не се намира достатъчно ясна информация на предлаганата технология, в резултат на което не може да се потвърди, че конкретната инсталация е сравнена с изискванията за използване на най-добри налични техники (НДНТ) в съответствие с Решение за изпълнение (ЕС) 2019/2010 на Комисията от 12 ноември 2019 година за установяване на заключенията за най-добрите налични техники (НДНТ) за изгаряне на отпадъци, съгласно Директива 2010/75/ЕС.

2. *Не са посочени механизмите за въвеждане и прилагане на процедури, подобряващи управлението на потока на отпадъците:*
 - *за охарактеризиране на отпадъците и процедури преди приемането на отпадъците:*
 - *Предвижда се охарактеризиране на отпадъците, годни за изгаряне само по представени документи без изискване за вземане на проби, проверка и анализ на отпадъците преди приемането им за изгаряне;*
 - *за приемане на отпадъците:*
 - *Не става ясно при приемането на отпадъци на площадката, които се оказват негодни за изгаряне, какви ще са последващите мерки и действия за тяхното управление;*
 - *Няма категоричност по отношение на приемането на отпадъци от други държави, което крие риск от получаване на некоректна информация за вида отпадък, годността му за изгаряне, целостта на опаковките (практиката показва редица случаи за приемане на отпадъци с невярно съдържание в съпроводящите ги документи, особено при внос или въвеждане на отпадъци от други страни).*
 - *Не става ясно дали техническото съоръжение е проектирано само за посочените видове отпадъци. В тази връзка не е заявено категорично предвижда ли се в бъдеще възможност за добавяне на други видове опасни и/или неопасни отпадъци, предназначени за изгаряне в инсталацията, както и инсталацията ще може ли да бъде натоварвана, съобразно заложения капацитет?*
 - *Не са посочени операторите и депата, до които ще се транспортира образуваната в инсинератора пепел (има ли предварително проучване и/или принципно съгласие от такъв оператор). В тази връзка, за гарантиране сигурността на описаните операции, ДОВОС следва да разполага с необходимия минимум от информация, като методът, по който ще бъде разграничена образуваната в процеса на изгаряне пепел (класифицирана в ДОВОС с два различни идентификационни кода опасна/неопасна), технология на транспорта, маршрути на извозване, рисковете от аварии, вкл. и от разпиляване на опасния отпадък. Тези обстоятелства налагат необходимостта на този етап възложителят да предприеме и предложи примерна програма/график/план за изгарянето на влаганите в производствения процес отпадъци по вид и количества.*
3. *Не са описани действията с оглед необходимостта от осъществяване на мониторинг на доставките на отпадъци като част от процедурите за приемане на отпадъци, съгласно НДНТ, в.ч. проверка за радиоактивност на отпадъците - изискване за опасни и болнични отпадъци. В информацията се отчита „само, когато има нужда“, което предизвиква най-малко въпроса кои обстоятелства определят необходимостта от проверка за радиоактивност на отпадъка.*
4. *При получаване на негодни за употреба лекарства и химикали (отпадъци с код 18 01 06*; 18 01 08*; 18 01 05; 18 01 07; 18 01 09; 18 02 06 и 18 02 08), има вероятност от образуване на опасни отпадъци от опаковки, изхождайки от разписаното, че някои отпадъци ще се разопаковат при необходимост, което провокира въпроса ще се образува ли отпадък с код 15 01 10* - опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества.*
5. *Не е посочен максимален моментен капацитет (физическата възможност на площадката да се съхранят общо количество отпадъци в определен момент от време) за съхранение на отпадъците на площадката, което обосновава необходимостта от описание на мерки за избягване натрупването на отпадъци,*

предвид, че на площадката ще се приемат и отпадъци от група 02 - Отпадъци от селското стопанство (овощарство, цветарство и градинарство), производство на аквакултури, горско, ловно и рибно стопанство, производство и преработване на хранителни продукти. Съгласно НДНТ, изискването е с цел намаляване на екологичните рискове, свързани с приемането, обработката и съхранението на отпадъците.

6. Съгласно разпоредбите на чл. 50, параграф 3 от Директива 2010/75/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 година относно емисиите от промишлеността (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) – Директивата, всяка горивна камера на инсталацията за изгаряне на отпадъци се оборудва с най-малко една допълнителна горелка. На основание чл. 50, параграф 4, буква „в“ от Директивата, инсталациите за изгаряне на отпадъци и инсталациите за съвместно изгаряне на отпадъци използват автоматична система, която възпрепятства захранването с отпадъци всеки път, когато непрекъснатите измервания показват, че някоя от нормите за допустими емисии е надвишена поради разстройване или повреда на системите за пречистване на отпадъчни газове.

Забележки по компонент „въздух“:

1. Замърсител диоксини: В представената информация неколккратно е декларирано, че ще бъде инсталирана система за охлаждане на изгорелите газове при липса на упоменати конкретни характеристики на системата, принципът ѝ на работа и т.н. Същата е необходимо да отговаря на определени технически изисквания: да се монтира подходящо проектирано устройство за намаляване на температурата на димните газове след вторичната горивна камера. Това устройство трябва да понижи температурата на газа, излизащ от вторичната камера от 1100°C до 200°C за възможно най-кратък период от време. Бързото охлаждане на димния газ минимизира новия синтез на диоксини.
2. Замърсител азотни оксиди: Предоставените данни дават информация за параметрите на горелките (с ниски NOx), които се използват за намаляване на NOx.
3. Прогнозите са, че нормите за допустими емисии няма да бъдат нарушени. В информацията е описано, че горелките ще се използват само 10 часа в денонощието, в които се очаква да има ниски нива на емисиите на NOx. Пропуск е разглеждането на факта, че NOx се образуват и от изгарянето на отпадъците по време на горене на горелките и при самоподдържащите се горивни процеси. Директивата за изгаряне на отпадъци въвежда ограничение от 200 mg/m³ за емисиите на азотни оксиди. Следователно следва да се посочи какъв контрол на горивния процес следва да се приложи, за да може инсталацията за изгаряне на отпадъци да остане в рамките на заложената норма за допустими емисии (НДЕ), тъй като не е предвидено изграждане на пречиствателно съоръжение за азотни оксиди.
4. Замърсител хлороводород: Най-значимият киселинен газ по отношение на трудността на контрола в допустимите граници е хлороводородът (HCl). Половинчасовата средна стойност за HCl е 60 mg/m³, следователно пикове или скокове на HCl за кратки периоди от време, които са значително над това ниво, могат да доведат до нарушаване на НДЕ. Големите скокове на HCl са често срещани в инсинераторите за твърди битови отпадъци, инсинераторите за болнични отпадъци и инсинераторите за опасни отпадъци. Най-добрите налични техники, използвани в момента за минимизиране на използването на реагент, са

инжектирането на променливо количество алкален реагент, в отговор на промяната на концентрацията на HCl в димните газове. Въпреки това, за да бъде ефективно, времето за реакция трябва да е почти незабавно. Практиката показва, че това се оказва изключително трудно, тъй като времето за вземане на проби е твърде дълго, за да се актуализира количеството реагент достатъчно бързо. Поради този факт, сухите и полусухите системи за намаляване на киселинните газове, които обикновено се използват, е необходимо непрекъснато да бъдат свръхдозирани с алкален реагент, за да се компенсират случайни пикови нива на HCl от отпадъци с високо съдържание на хлор (напр. пластмаси). Във връзка с горното, е необходимо да се разгледа и алтернатива по отношение на използвания метод за пречистване с цел доказване спазването на поставените норми за HCl, дори и при пикови емисии.

5. В ДОВОС, в Таблица 59 и Таблица 60 е посочена температура на газовете на изхода от комина 190°C. Съгласно техническите характеристики и принципа на действие, натриевият бикарбонат е най-ефективен по отношение на отстраняването на киселинни газове при повишени стойности на температурата - около 160°C. При такива повишени температури обаче, активният въглен (инжектиран за отстраняване на живак и диоксини) става все по-малко ефективен. Във връзка с горното, е необходимо внимателното разглеждане и критичен анализ на устройствата за инжектиране, както и съответната температура, при която се предприема последващото прахоулавяне, тъй като това е мястото, където протича по-голямата част от реакцията между киселинните газове и инжектирания реагент.
6. Малкото разстояние от площадката, където се предлага да бъде изграден инсинераторът, до град Русе (по-малко от 4 километра), както и преобладаващата посока на вятъра – север/североизток (23,4% от годината), представляват сериозна предпоставка за възникване на проблеми, свързани с емисии на интензивно миришещи вещества от процесите на съхранение на неопасни, медицински (неопасни и опасни) и животински отпадъци.
7. За да бъде отчетен допустимия най-съществен принос на инсталацията към качеството на атмосферния въздух на територията на Република България и по-конкретно в град Русе, трябва да бъде извършено математическо моделиране за разсейването и очакваните концентрации на вредни вещества в приземния слой на атмосферата, в което като входни данни да бъдат използвани масов поток, изчислен на база на определените за дадената инсталация норми за допустими емисии на вредни вещества, както и максималния разрешен дебит. Резултатите (концентрации) от това моделиране следва да гарантират, че при тези и при по-ниски нива на изпусканияте от комина емисии на вредни вещества, същите няма да водят до превишаване на определените норми за опазване на човешкото здраве. В случая за изчисляването на масовия поток са използвани концентрации на вредни вещества на база на емисионни фактори и паспортните данни (техническа книга) на инсинератора, което е предпоставка за възможно подценяване на въздействието на инсталацията върху качеството на въздуха в случаи, когато тя работи с по-високи, но отговарящи на нормативните изисквания нива на емисии.
8. Липсват използвани методики за оценка на шумовите емисии в околната среда, както и информация за начина на осъществяване на контрол по отношение на излъчването на шум в околната среда при обичайна експлоатация на инсталацията.
9. В бъдещото решение по ОВОС за работата на инсталацията да бъдат заложен условия (на база изискванията на най-добри налични техники (НДНТ)), които да

гарантират спазването на нормите за допустими емисии за вредните вещества, изпускани от инсинератора, както и изискванията по отношение на мониторинга на същите емисии, в пълно съответствие с европейското законодателство за инсталации за изгаряне на отпадъци – Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността, раздел IV. Също така в решението по ОВОС е необходимо да бъдат заложени конкретни изисквания на база на НДНТ за недопускане разпространението на интензивно миришещи вещества извън границата на площадката, включително съхранение на страничните животински продукти, както и други нетрайни отпадъци, които биха могли да бъдат източник на интензивно миришещи вещества в хладилни камери за не повече от 24 часа, както и изготвяне на План за управление на миризмите, който да включва компонентите, разписани като НДНТ на стр. 264 от преработения доклад.

III. По отношение на въздействието на ИП върху човека и възможния здравен риск от осъществяването на инвестиционното предложение:

1. И в актуализирания доклад се потвърждава информацията, че инсинераторът няма да приема само болнични отпадъци, както е отбелязано в наименованието на инвестиционното предложение (ИП), а ще приема и животински отпадъци, отпадъци от хранителната промишленост, а също и други отпадъци.
2. В представеното моделиране на емисиите в атмосферния въздух не е отчетен факта, че ИП ще работи с разнообразен произход и състав на изгаряните отпадъци, което е в състояние значимо да повлияе качествения състав на емисиите. Не става ясно, за изгарянето на какъв вид отпадък или смес от отпадъци е изготвено математично емисионно моделиране.
3. Не е представено моделиране за разпространение на емисиите при условия на кумулативен ефект с други източници на организирани емисии. ИП е в промишлена зона и е много вероятно да има кумулативен емисионен ефект с други предприятия от промишлената зона на гр. Гюргево и от промишлените зони на гр. Русе.
4. Обръщам внимание, че ИП ще представлява дългосрочен и интензивен източник на организирани емисии на атмосферни замърсители. Докладът по ОВОС не дава информация за здравните и екологични последици при възможни аварийни ситуации и повреди на ротационната горивна камера и газофилтриращата инсталация.
5. На стр. 28 в ДОВОС е декларирано, че инсталацията ще използва система за пречистване на горивните газове тип „dry absorbing system“, чрез впръскване в изходящия газов поток на сух реагент Solvay – Bicar (NaHCO_3 , смесен с активен въглен), предвид което в таблица № 113100 „Техники за намаляване на организирани емисии във въздуха на HCl, HF и SO₂ от изгаряне на отпадъци“ на стр. 243 и на таблица 118103 на стр. 248 от ДОВОС (в последната колона на ред „Впръскване на сух сорбент“), следва да се коригира текста „Неприложимо“ на „Предвидено е в инвестиционното предложение“.
6. При оценяване на въздействията трябва да се направи разграничение между качество на атмосферния въздух (КАВ), респективно въздействието на ИП върху КАВ и оценка на въздействието на изпусканите емисии върху здравето на хората. Оценката на въздействието върху здравето на хората е свързана с характеристиките на различните опасни вещества, които се отделят, с начините им на действие върху човешкия организъм.

Заложените в ДОВОС мерки за избягване, предотвратяване и намаляване на отрицателните въздействия при евентуални аварии, произхождат от нормативни изисквания, релевантни към всички проекти и са с общ, декларативен характер. В представените в доклада мерки няма заложени такива, касаещи осигуряването на непрекъсната, коректна и безаварийна работа на пречиствателните съоръжения към

предвидената система за очистване на димните газове. От съществено значение е всички пречиствателни съоръжения да постигат спазването на нормите за допустими емисии за целия период на тяхната експлоатация. Тези стойности възложителят гарантира, че ще постига с инсталираните пречиствателни съоръжения и въз основа на тях е изготвено математическо моделиране и компютърно стимулиране на разпространението на емисиите във въздуха. Като се вземе предвид характера на производствените дейности, може да се обобщи, че най-сериозни потенциални въздействия, включително от аварийни ситуации и аномални режими на работа, обхващат компонентите на околната среда. В описаните мерки няма предвидена мярка за опазване чистотата на атмосферния въздух, а само се декларира, че концентрациите на замърсители в атмосферата, определени чрез математическо моделиране на разсейването, са значително под граничните стойности и не е необходимо да се предприемат каквито и да било мерки.

В настоящия Доклад не са разгледани комплексно всички замърсители на въздуха от двете страни на река Дунав, което го прави непълен и не предоставя надеждни данни за общия мащаб и коефициент на трансгранично замърсяване. Като се има предвид, че на територията на град Русе са ситуирани производства основно от химическата, металообработващата, нефтопреработващата, автомобилната и керамичната индустрия, направените заключения са несериозни и неприемливи.

Всички изводи в Доклада по скоро имат декларативен характер и не са убедителни, тъй като съществува възможност за смесване на замърсители в атмосферата и заедно с високата влажност (характерна за района на река Дунав), се създава риск за образуване на нови замърсители, задържането им в атмосферния слой близо до земята и рискът от експозицията на населението на гр. Русе. Направените анализи и изводи не доказват по категоричен начин липсата на здравен риск за населението на гр. Русе от реализирането на инвестиционното предложение, нито предлагат ефективни мерки за намаляване на отрицателното въздействие. Основен принцип в опазването на общественото здраве е предохраниелният принцип на действие, а именно предотвратяване на вредните въздействия.

С оглед на гореизложеното може да се направи извод, че съществува потенциал дейността на инсинератора пряко или косвено да повлияе на общественото здраве и околната среда и в тази връзка Р България ще се произнесе с окончателно становище по проекта след представяне на необходимата документация, допълнена в съответствие с изразените констатации и забележки.

В заключение и предвид всичко гореизложено, Република България изразява отрицателно становище по представения преработен доклад, поради липса на адекватна оценка на здравния риск, недостатъчните, в количествен и качествен аспект мерки за предотвратяване на отрицателното въздействие при реализацията на ИП, липсата на оценка на кумулативен ефект, като считаме, че опазването на здравето на гражданите е най-съществен и национален приоритет. От съществено значение е да се извърши наблюдение на евентуално трансгранично въздействие на всеки етап от реализацията на проекта - от строителството до изпълнението на дейността, включително и законосъобразната експлоатацията на инсталацията в съответствие техническите ѝ параметри и предвижданията на инвестиционното предложение.

Въз основа на всичко гореизложено, Ви информираме, че информацията в Доклада за ОВОС следва да бъде преработена и допълнена, съобразно описаните

забележки и представена отново за изпращане на компетентните органи и заинтересованата общественост.

Предвид чувствителността на инвестиционното предложение, настоявам да бъде организирано обществено обсъждане на инвестиционното предложение и на територията на Република България.

Моля, приемете, уважаеми г-н министър, моите най-високи почитания и готовност за успешно бъдещо сътрудничество.

Приложение: съгласно текста – поради големия размер ще бъде изпратен линк

Искрено Ваш,

Юлиян Попов

Министър на околната среда и водите

"3" МИНИСТЪР
Заместник министър: Петър Димитров
Заповед за заместване: РД-931/24.11.2023г.

